

Galbács Péter, Szemlér Tamás szerkesztésében

Mikroökonómia

TARTALOM

Előszó

1. fejezet: Bevezetés

1.1 A közgazdaságtan tárgya, fogalma

1.1.1 A közgazdaságtan helye a tudományok rendszerében

1.1.2 A közgazdaságtan tárgya és fogalma

1.1.3 A közgazdaságtan főbb részei, kapcsolata más tudományokkal

1.2 A gazdaság helye a társadalomban

1.2.1 A gazdasági rendszer

1.2.2 A gazdaság erőforrásai (termelési tényezők)

1.3 A közgazdaságtan főbb módszerei

1.3.1 Kísérleti közgazdaságtan

1.3.2 Modellezés

1.3.3 A modellezésnél felhasznált módszerek

1.3.4 A modellezés lehetséges hibái

Összefoglalás

2. fejezet: A piac, és működési mechanizmusa

2.1 Bevezetés

2.2 A piac helye a gazdaságban

2.3 A piac alapösszefüggései

2.4 A piac ábrázolása függvényekkel

2.4.1 A keresleti görbe

2.4.2 A kínálati görbe

2.5 A piaci egyensúly – a piac működésének értelmezése a modell segítségével

2.6 Rugalmasság

2.6.1 A kereslet árrugalmassága

2.6.2 A kereslet kereszt-árrugalmassága

2.6.3 A kereslet jövedelemrugalmassága

2.7 Paradox árhatások

Összefoglalás

3. fejezet: A fogyasztói magatartás – mikroökonómiai megközelítésben

3.1 Hogyan viselkedik a fogyasztó?

3.2 A jövedelem kétféle értelmezése

3.3 Az ár és a jövedelem változása, és a megvásárolható jószágkosarak

3.4 A hasznosság helye a fogyasztói magatartás modelljében

3.4.1 A kardinális elmélet

3.4.2 A fogyasztói magatartás ordinális megközelítésben

3.5 Optimális fogyasztói döntés rendhagyó közömbösségi görbéknel

3.5.1 Tökéletes helyettesítés esetén

3.5.2 Tökéletes kiegészítés esetén

3.5.3 Semleges jószágok és hasznos jószágok esetén

3.6 A jövedelemváltozás hatása a fogyasztói választásra

3.7 Az árváltozás hatása a fogyasztói választásra

3.8 Árváltozás feltételezése tökéletesen helyettesítő és tökéletesen kiegészítő termékeknel

3.9 Az árváltozás hatásának további elemzése

3.9.1 A teljes árhatás felbontása helyettesítési és jövedelmi hatásra

3.9.2 Az árváltozás hatásának vizsgálata Hicks módszerével

3.9.3 A Slutsky-féle értelmezés

3.10 A tiszta piaci modell feloldása – adók és támogatások hatása a fogyasztói választásra

3.11 Az egyéni kereslet és a piaci kereslet összefüggése

Összefoglalás

4. fejezet: Vállalat és termelés

4.1 Vállalati alapfogalmak

- 4.1.1 Vállalkozás és vállalat
- 4.1.2 A vállalatok célrendszere
- 4.1.3 A vállalat működése: bevételek, költségek, profit

4.2 A termelés mikroökonómiai fogalmai

- 4.2.1 Hatékonyság
- 4.2.2 A munkamegosztás és a komparatív előnyök

4.3 A vállalati modell

- 4.3.1 A termelési függvény
- 4.4 Költség és profit

Összefoglalás

5. fejezet: A termelési függvény

- 5.1 A termelési függvény jellemzői
- 5.2 A termelési függvények csoportosítása
- 5.3 A Cobb–Douglas típusú termelési függvény tulajdonságai

- 5.3.1 Az isoquant görbe
- 5.3.2 Az Euler-tétel elsőfokú homogén termelési függvény esetén
- 5.3.3 A Cobb–Douglas típusú termelési függvény rövid távon – a parciális termelési függvény

5.4 A vegyes mérethozadékú termelési függvény

- 5.4.1 A hosszú távú vegyes mérethozadékú termelési függvény
- 5.4.2 A rövidtávú vegyes hozadékú termelési függvény – MPL, APL, q, APK maximumának meghatározása

5.5 A ritkábban használt termelési függvények

- 5.5.2 Ha a termelési tényezők tökéletesen helyettesítik egymást
- 5.5.3 A növekvő mérethozadékú termelési függvény
- 5.5.4 A csökkenő mérethozadékú termelési függvény

Összefoglalás

6. fejezet: A költségek elemzése

- 6.1 A Cobb–Douglas típusú termelési függvényből levezethető hosszú távú költségfüggvények
  - 6.1.1 Az isoquant és az isocost
- 6.2 A rövid távú termelési és költségfüggvények kapcsolata a Cobb–Douglas típusú termelési függvényénél

6.2.1 A rövid távú költségfüggvények

- 6.3 A vegyes mérethozadékú termelési függvényből levezethető költségfüggvények

Összefoglalás

7. fejezet: Vállalati kínálat tökéletes versenyben

- 7.1 A tökéletes verseny jellemzői
- 7.2 A versenyző vállalat optimális kibocsátási (kínálati) szintjének meghatározása rövid távon
  - 7.2.1 Teljes bevétel (TR), átlagbevétel (AR), és határbevétel (MR) a versenypiacon
  - 7.2.2 Az egyensúlyi kibocsátási szint meghatározása
  - 7.2.3 A fedezeti pont
  - 7.2.5 A kompetitív vállalat (rövid távú) kínálati függvénye
- 7.3 A rövid távú piaci kínálati függvény
- 7.4 A hosszú távú kínálati függvény

Összefoglalás

8. fejezet: Tökéletlen verseny és profitmaximalizálás

8.1 Monopólium

8.2 Az oligopol modellek

8.2.1 A Cournot-duopólium

8.2.2 A Stackelberg-duopólium

8.2.3 A Bertrand-duopólium

8.2.4 A kartell

8.3 Piacformák összehasonlítása azonos és konstans vállalati határkölségek mellett

Összefoglalás

9. fejezet: A termelési tényezők piaca

9.1 A tényezőpiac kereslete és kínálata – gazdasági szereplők piaci kapcsolatai

9.1.1 A termelési tényezők csoportosítása

9.1.2 Az erőforrások származékos kereslete

9.2 A profitmaximalizálás feltétele output és input oldalról rövid távon, tökéletesen versenyző piacokat feltételezve

9.2.1 Optimális inputfelhasználás (rövid- és hosszú távon)

9.3 Rövid távú egyéni munkakeresleti függvény

9.3.1 Rövid távú inverz munkakeresleti függvény versenyző vállalat esetén

9.3.2 Egyéni munkakereslet és iparági munkakeresleti függvény összefüggése

9.3.3 Egyensúly és transzferjövedelem, valamint gazdasági járadék a munkapiacon

(rövid és hosszú távon)

9.4 A fogyasztó egyéni munkakínálata

9.4.1 Anyagi javak vs. szabadidő

9.4.2 Az életminőség ráfordítási korlátja

9.4.3 Az egyéni munkakínálati függvény levezetése

9.4.4 Béváltozások helyettesítési és jövedelmi hatása

9.5 A tőkejavak piaca

- 9.5.1 Tőkejavak iránti kereslet rövid távon
- 9.5.2 A beruházási döntés tényezői
- 9.5.3 A beruházás belső megtérülési rátája
- 9.5.4 Tőkepiaci egyensúly (vállalati és háztartási megközelítésben)

9.6 Pénzbeli aktívák piaca – kötvény és részvény

9.7 A természeti erőforrások piaca

9.7.1 A nem megújítható erőforrások piacának alakulása

9.8 A jövedelemmegoszlás a tényezőtulajdonosok között

Összefoglalás

1. függelék

2. függelék

10. fejezet: Bevezetés az általános egyensúlyi elemzésbe

10.1 A csere általános egyensúlya árak nélkül

10.2 Piaci kereskedelem – az árak bevezetése a cserefolyamatokba

10.3 A termelés általános egyensúlya árak nélkül

10.4 Árak és a termelés általános egyensúlyi elemzése

Összefoglalás

Függelék a 10. fejezethez – Működésben a termelés általános egyensúlya

11. fejezet: Piaci kudarcok

11.1 Az externáliák fogalma

11.1.1 A tevékenységek egyéni megítélése

11.3 Az externáliák piaci modellben való ábrázolása, a társadalmi hatékonyságvesztés

11.3.1 A pozitív externália hatása

11.3.2 A negatív externália hatása

11.3.3 A negatív és pozitív externália együttes hatása

11.4 Az externáliák kezelése

- 11.4.1 Közvetlen szabályozó eszközök
- 11.4.2 Buborékpolitika és emissziós ügyletek
- 11.4.3 A Pigou-féle adó
- 11.4.4 Coase és a szennyezési piac

11.5 Közjavak

- 11.5.1 Tiszta közjavak
- 11.5.2 Tiszta magánjavak
- 11.5.3 Vegyes javak
- 11.5.4 A közjavak kereslete
- 11.5.5 Potyautas magatartás
- 11.5.6 Közjavak finanszírozása, termelése

Összefoglalás

I. Függelék: Mikroökonómiai elemzés a közgazdasági gondolkodás történetében

1. Közgazdasági gondolkodás a modern mikroökonómia kialakulása előtt
2. Marginalista forradalom és a modern mikroökonómia megszületése
3. A mikroökonómiai elemzés mai modern formájának kialakulása
4. Az árelmélet alkalmazásai, határterületek, új megközelítések
5. Arcélek

II. Függelék: Matematika és közgazdaságtan

A függvény

1. A konstans függvény
2. Az elsőfokú (lineáris) függvény
3. A másodfokú függvény
4. A harmadfokú függvény
5. A tört függvény
6. A négyzetgyök függvény

III. Függelék: A klasszikus közgazdaságtanon innen és túl

1. A játék
  2. Az egyensúly
  3. Modellek
- Ajánlott irodalom